

Májové menu

Minuvší mesiac mení máj. Mimoriadne malebný medzičas metamorfóz miazgy. Mrzké mrie, mrazy miznú. Májové mlieko má medicínsku moc. Mohutnie miesenie mnohorakých medových materiálov: malín, marhúľ, melónov, moruší... ..makovic? Moletné medvede možno mrmlú, mladé mačky mňaukajú, migrujúce muchy molestujú mierumilovných. Mizne malátnosť más. Murári miešajú maltu. Monopolní manažéri množia mešce. Mimodomovci míňajú mince. Mnohých maturantov možno máatajú mory, možno majú mindráky. Medziiným, mesiac máj má mimoriadnu moc. Mátie mozgy milým milenkám, milým milencom, manželkám, manželom, madmoisellkám, mládencom... Milióny myslí mobilizuje mámenie milovania. Mladíci montujú milým mnohometrové máje. Mladice mámia mužov mnohými maniermi. Menia módne masky, mašle, malinové maľovačky. Maznajú miláčikov. Medoúste manekýnky mávajú meandrovitými mierami. Merito májových móresov milimetrových minisukní motivuje. Múdri moralisti mylne meditujú. Mimomanželské móresy možno množia modriny. Májová munícia myksuje milencami. Má maximálne mýto merané mesiacmi - mamičky majú malých... Máj má medové mystérium. Mimo chodom musím miznúť, medzi myšlienkami, mozgom mrká mi, milá modroočka - múza majálesov.

Jozef Malý

1.strana**Už rok máme NATO**

Svätoplukovo námestie v Nitre sa v piatok 18.apríla stalo provizórnym cvičiskom našej armády. Už od včasného rána sa tu s bojovou technikou a maskáčovo-zelenými stanmi rozložili členovia Severoatlantickej aliancie, aby si na podujatí s názvom Už rok máme NATO pripomenuli prvé výročie od vstupu SR do NATO.

Akciu, ktorú za príspevnia Mesta Nitra zorganizovalo Ministerstvo obrany SR, sem prilákala množstvo divákov sem prilákali stovky divákov.

Tí si na vlastné uši mohli vypočuť, aký hrnot vydávajú pri prelete vojenskej vrtuľníky. Pri prelete ponad budovu divadla sa miestami zdalo, že divadelníkom ujdú všetky múzy. Vojenská paráda sa začala pochodom a hrou hudby ozbrojených síl. Na pódiu vystúpil primátor Nitry Ferdinand Vítek, ktorý o. i. povedal, že Nitra je sídlom výcvikovej základne mierových síl OSN. „Príslušníci armády, ktorí sa tu vycvičia, pôsobia v rôznych lokalitách na svete, kde pomáhajú ľuďom, ktorí tak ako my, nemajú šťastie žiť v mieri. A práve preto bolo podujatie venované práve hodnotám, ktoré majú pripomenúť, že práve pred rokom sme sa stali členmi Severoatlantickej aliancie, dôveryhodnej inštitúcie stojacej na strane mieru.“

Potom sa už diváci stali svedkami výsadku parašutistov a na vlastné oči mohli sledovať profesionálne počínanie 5. pluku špeciálneho určenia zo Žiliny, a obdivovali výkony ženistov s odmiňovacím zariadením Božena. Na Nitranov čakalo aj vystúpenie hudobných skupín Vetroplach, Peha a Hex, ale aj módna prehliadka uniforiem, paintball s vojenskými profesionálmi, ukážky boja zblízka a ďalšie atrakcie. Súčasťou vojenskej šou bolo aj vyhlásenie výsledkov literárnej súťaže študentov pod názvom Zelená profesionálnej armáde, ktoré sme sa dozvedeli priamo od ministra obrany Juraja Lišku. (syn)

2.strana**Z 32. zasadnutia (riadneho) Mestského zastupiteľstva v Nitre**

Ide nám o efektívne využitie materských škôl

Po kontrole uznesení poslanci prerokovali návrh záverečného účtu mesta Nitra za rok 2004, súhlasili s celoročným hospodárením bez výhrad a vzali na vedomie stanovisko hlavného kontrolóra mesta k záverečnému účtu mesta za rok 2004. MZ súhlasilo aby prebytok hospodárenia mesta a príspevkových organizácií bol rozdelený na rokovaní MZ, ktoré sa zídalo v apríli. MZ prerokovalo a vzalo na vedomie aj ročnú správu o výsledkoch finančných kontrol za minulý rok. MZ prerokovalo aj správu o výsledku kontroly využívania telocviční v Nitre, ktorých zriaďovateľom je mesto Nitra v školskom roku 2004/2005 a doplnilo opatrenia o bod 3, ktorý znie, že riaditelia ZŠ Fatranská a ZŠ Zobor prenájom telocviční zosúladi v zmysle VZN č.5/96 o hospodárení s majetkom mesta Nitra. MZ prerokovalo a vzalo na vedomie aj správu o uzatvorených zmluvách vo veciach majetku mesta za uplynulé obdobie v termíne od 1.7. 2004 do 31.12. 2004. MZ prerokovalo a vzalo na vedomie správu o výsledku kontroly včasnosti vybavovania podaní na oddelení sociálnych vecí a zdravotníctva MÚ, určilo opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou a uložilo hlavnému kontrolórovi vykonať kontrolu plnenia opatrení k 31.7. t.r.

MZ prerokovalo informatívnu správu o zápise detí MŠ na šk.rok 2005/2006 a návrh optimálneho riešenia objektivej skladby MŠ v Nitre. Riaditeľovi Správy MŠ MZ uložilo zabezpečiť efektívne využitie MŠ, pripraviť návrh na vyradenie MŠ Párovské Háje a MŠ na Kollárovej ulici zo siete škôl a predložiť ho na zasadnutie MZ dňa 28. apríla, pripraviť návrh koncepcie ďalšieho rozvoja MŠ s výhľadom strednodobého plánu (t.j. na 1 až 5 rokov) na zasadnutie MZ. Poslanci prerokovali a vzali na vedomie informatívnu správu o činnosti Nitrianskej teplárenskej spoločnosti, a.s. za rok 2003-2004, prerokovali aj správu o činnosti Mestskej polície v Nitre za rok 2004, prerokovali a schválili návrh rozpočtového opatrenia oddelenia životného prostredia v rozpočte mesta na tento rok súvisiaceho so zabezpečovaním prevádzkovania vodovodov a kanalizácií, že na prevádzkovanie vodovodov a kanalizácií odsúhlasili 180 tisíc Sk. MZ prerokovalo návrh rozpočtových opatrení v rozpočte mesta, keď schválilo pre oddelenie investičnej výstavby 4 254 tis. Sk, a kapitálový transfer pre SŠaRZ na rekonštrukciu tribúny (výmenu sedačiek) FC 1 500 tis. Sk. Riaditeľovi SŠaRZ uložili vypracovať návrh nájomných zmlúv so športovými klubmi, v ktorých je mesto 100-percentným vlastníkom pozemkov a budov a predložiť ich na zasadnutie MZ spolu s návrhom na financovanie úhrady energií. MZ prerokovalo a schválilo návrh na zmenu uznesenia MZ a to tak, že v schvaľovacej časti uznesenia sa vypúšťa pôvodné znenie: „schvaľuje úhradu časti 50 % podielu základného imania na obchodnom majetku LOBBE v sume 9 950 000 Sk“ a nahrádza sa novým znením: “schvaľuje úhradu časti 50% podielu do obchodného majetku spoločnosti LOBBE Nitra s.r.o. (t.č. Nitrianske komunálne služby, s.r.o.) vo výške 8 500 000 Sk a 1 450 000 Sk ako uhradenie rozdielu z hodnoty nesplateného úveru v dôsledku inflácie vo vzájomne odsúhlasenej výške znehodnotenia peňažných prostriedkov“. MZ prerokovalo a uznieslo sa na vydaní dodatku k VZN č.8/2004 o zásadách nakladania s bytmi vo vlastníctve Mesta Nitra. MZ prerokovalo a schválilo zámer rekonštruovať byty osobitného určenia v Dome s opatrovateľskou službou na Misionárskej ulici č. 15 na bezbariérové byty pre zdravotne ťažko postihnuté osoby a súčasne určilo tieto byty v zmysle dodatku č. 1 k VZN č. 8/2004 o zásadách nakladania s bytmi vo vlastníctve Mesta byty na trvalé bývanie ťažko zdravotne postihnutých osôb. MZ neschválilo prevod hnuiteľného majetku mesta (sochy V. I. Lenina), prerokovalo návrh na demontáž pamätnej tabule Jána Šmigovského a vedúcej oddelenia kultúry a športu uložili zabezpečiť jej demontáž. Poslanci schválili Ing. Jozefa Krázela za člena predstavenstva spoločnosti Nitrianska teplárenská spoločnosť (NTS), a.s. Súhlasili s rekonštrukciou a prístavbou Domova pre osamelých rodičov na Krčméryho ulici v Nitre a na tento účel vyčlenili 365 tis. Sk z rezervného fondu. MZ prerokovalo a súhlasilo s návrhom na odňatie majetku Mesta Nitra zo správy príspevkovej organizácie Mestské služby v Nitre (verejné osvetlenie, cestná svetelná signalizácia, parkovacie automaty) ku dňu 1.4. Zostatková hodnota odnímaného majetku bude upresnená po vykonaní odpisov k 31.3. t.r. (syn)

3.strana

Minister Martin Fronc medzi učiteľmi

Riaditelia materských, základných a stredných škôl sa začiatkom apríla stretli s ministrom školstva Martinom Froncom, ktorý v rámci výjazdového rokovania KDH navštívil naše mesto a v ňom tri školské zariadenia. Zavítal aj na mestský úrad, kde ho privítali zástupca primátora Ing. František Baláž a poslanec poverený dlhodobým výkonom funkcie Ing. Miloš Dovičovič.

Príležitosť osobne sa stretnúť so svojim ministrom si riaditelia nenechali ujsť. Ved' zložitá situácia v školstve im skoro každý deň prináša rad problémov, s ktorými si nevedia dať rady. Práve preto využili príležitosť a ministrovi položili otázky, na ktoré môže odpovedať jedine minister.

Prvé okruhy otázok od riaditeľky Gymnázia na Golianovej ulici Marty Ráčovej smerovali do oblasti nových maturít, na ktoré minister odpovedal jednoznačne: „Maturovať po novom sa bude, prípadným úpravám či zmenám sa nebránim. Absolventi stredných škôl predsa potrebujú mať v rukách maturitné vysvedčenia, ktoré budú akceptovateľné v celej Európskej únii.“

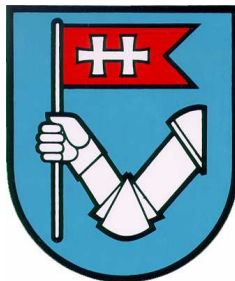
Ďalšie otázky riaditeľov sa týkali nevyhnutnosti obsahovej prestavby učiva. Minister im odpovedal, že v krátkom čase dá na verejnú diskusiu návrh zákona o vzdelávaní. Riaditelia poukazovali na problémy s preplácaním vzdelávacích poukazov, na meškание nárokovateľného štípendia na stredných školách, ale tiež na to, že riaditeľstvá ZŠ škôl supľujú prácu sociálnych úradov pri nákupoch učebných pomôcok pre deti zo sociálne slabších rodín. Riaditelia poukazovali na skutočnosť, že zvýšením plátov pre mladých učiteľov sa zotrel finančný rozdiel medzi dlhoročnými a nastupujúcimi pedagógmi.

Zástupca primátora Nitra Miloš Dovičovič podotkol, že v Nitre sa síce zrušila štvrtina škôl, ale nedostatočná výška normatívov vytvorila tlak na väčší počet žiakov v triedach. Výsledok tejto redukcie nepriniesol žiadne pozitívne zmeny pre učiteľov, ktorí by si v tejto situácii určite zaslúžili, aby im za vyššie výkony bolo pridané ku mzde. Minister M. Fronc sa v tejto súvislosti vyjadril, že „vo svojom ministerskom kresle uprednostňuje záujmy regionálneho školstva. Postoj samosprávy plne chápe, no pokiaľ sa bude musieť financovať neefektívne ale veľmi potrebné málotriedne školy, tento výsledok sa nedá zmeniť ani ovplyvniť. Riešením by bolo zavedenie školských autobusov.“ (syn)

Toto sa asi nezmestí

Regionálna fotosúťaž
o Cenu primátora mesta Nitra

PRIBINOVA NITRA

pod záštitou primátora mesta Nitra Ferdinanda Vítka

Redakcia Watt foto-video v spolupráci s Mestom Nitra vyhlasuje celoročnú regionálnu kategóriu fotosúťaže WATT 2005 pod názvom PRIBINOVA NITRA. Najlepší autor získa Cenu primátora mesta Nitra. Do súťaže možno prihlásiť v tejto kategórii 5 až 20 fotografií. Uzávierka zasielania fotografií je 17. októbra 2005.

Najlepšie fotografie budú vystavené v nitrianskej Synagóge v dňoch od 11. – 25. novembra 2005.

Fotografie zasielajte na adresu:
redakcia WATT, P. O. BOX 8, 839 08 Bratislava 32
Obálku označte heslom: Pribinova Nitra

Pripomíname si 60 rokov slobody

V tomto roku si pripomíname 60 rokov od oslobodenia nášho mesta od fašistickej nadvlády. Pri tejto príležitosti sa pri Pomníku osloboditeľa uskutočnilo slávnostné kladenie vencov. Zúčastnili sa na ňom poslanec Národnej rady SR Peter Oremus, primátor Ferdinand Vítek, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Milan Belica, prednostka obvodného úradu Klára Malejčíková, poslanci mestského zastupiteľstva, poslanci krajského zastupiteľstva, zástupcovia politických strán a hnutí a Ozbrojených síl SR.

Spoluorganizátorom podujatia bol oblastný Zväz protifašistických bojovníkov. Jeho predseda Milan Sivecký sa vyjadril, že bol milo prekvapený, že hlavným organizátorom podujatia bol tentoraz Mestský úrad a primátor F. Vítek vystúpil s prejavom.

Nitru oslobodila 30. marca 1945 sovietska armáda. Predtým však došlo k jednému zo smutných historických omylov. Rusi mesto v domnienke, že je obsadené Nemcami, počas piatich dní trikrát zbombardovali, pričom prišlo o život minimálne tristo civilistov, niektoré pramene uvádzajú až tisíc. Nemci Nitru opustili deň pred náletmi, zostalo ich tu len zopár. Zničených bolo 350 domov, vážne sa poškodili aj mnohé významné pamiatky mesta, medzi inými Veľký seminár či hrad (na ňom najmä veža s historickými zvonmi). Ako skonštatoval Milan Sivecký, „je to smutná vec, ale bohužiaľ je to pravda. Vojna si vždy vyžiada aj straty na civilnom obyvateľstve.“ Zväz protifašistických bojovníkov vydal nedávno dve nové publikácie, týkajúce sa témy porazení fašizmu na Slovensku. Brožúra s názvom Nitra a okolie v protifašistickom odboji vyšla pri príležitosti 60. výročia SNP v náklade tisíc kusov.

(syn)

5.strana

Aj Nitra sa lúčila s pápežom

Smrť pápeža ohlásilo v Nitre aj v iných mestách zvonenie zvonov. Na Nitrianskom hrade, v sídle nitrianskeho diecézneho biskupa, kardinála Jána Chryzostoma Korca, viali už deň po smrti vatikánska vlajka, spustená na pol žrde, a čierna zástava. Pápež Ján Pavol II. navštívil Slovensko trikrát, do Nitry zavítal presne pred desiatimi rokmi v roku 1995. A tak za charizmatickým Svätým Otcom smútia aj obyvatelia mesta pod Zoborom. Každý deň, už od oznámenia pápežovho skonu, sa z hradnej katedrály trikrát denne (ráno, na obed i večer), ozýva mimoriadny hlahol všetkých katedrálnych zvonov, ich smutný hlas sa zastaví až po 15 minútach.

V deň pohrebu Svätého Otca, v piatok o 8.30 h, sa veriaci prišli so svojím pápežom rozlúčiť do katedrálneho chrámu svätého Emeráma na mimoriadnu svätú omšu. Pretože kardinál Ján Chryzostom Korec odcestoval do Ríma, omšu slúžil pomocný biskup Marián Chovanec. V priebehu dňa sa mimoriadne omše za Jána Pavla II. uskutočnili aj v ďalších nitrianskych farnostiach. Na základe odporúčenia ministerstva školstva mimoriadne voľno na deň pohrebu dostali len žiaci Gymnázia sv. Cyrila a Metoda, študenti druhého nitrianskeho cirkevného gymnázia sv. Jána Kalazanského sa ráno spoločne zúčastnili na svätej omši a potom bol pre nich pripravený ďalší program.

V samotnom meste sa na rozlúčku s pápežom nekonalo nič mimoriadne. Na verejnosti síce zazneli úvahy o tom, či mesto nepripraví pre svojich občanov mimoriadne sledovanie rozlúčky so Svätým otcom prostredníctvom veľkoplošnej obrazovky, no primátor Ferdinand Vítek tieto úvahy poprel a komentoval slovami, že „Mesto nič nepripravuje a kto chce, môže tento smútočný obrad sledovať doma na svojom televíznom prijímači.“

V Nitre sa v piatok popoludní mali uskutočniť celoslovenské oslavy vstupu Slovenska do Severoatlantickej aliancie, súčasťou ktorých mal byť aj bohatý kultúrny program s vystúpeniami hudobných skupín. Organizátori akciu kvôli vyhláseniu štátneho smútku preložili o týždeň neskôr na 15. apríla. (syn)

Koľko zarábame a ako žijeme?

Prostredníctvom Slovenského štatistického úradu sa v Nitre od 1. apríla začalo zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach domácností (EU SILC). Prvá etapa tohto prieskumu trvala do 30. apríla, druhá pokračovala 16. mája a bude trvať do 16. júna. Ide o projekt európskych štatistických zisťovaní, ktorých cieľom je vytvoriť spoločný rámec na systematickú tvorbu štatistik krajín EÚ o príjmoch a životných podmienkach domácností. Nová štatistika bude novým zdrojom údajov o príjmoch, o úrovni a štruktúre chudoby a sociálneho vylúčenia v krajinách únie a mala by predstavovať významný zdroj údajov a informácií pre medzinárodné porovnávanie Slovenska v rámci všetkých krajín únie. Rovnako poslúži na analýzy životnej úrovne domácností na Slovensku. Na Slovensku bolo do zisťovania vybraných 306 obcí a medzi nimi aj krajské mesto Nitra, kde sa toto zisťovanie uskutoční v 6000 náhodne vybraných domácnostiach. V tomto období domácnosti navštívi pracovník poverený funkciou „opytovateľa“, ktorý sa musí preukázať osobitným poverením. Občania sa nemusia obávať úniku informácií, pretože všetky nimi anonymne poskytnuté údaje budú použité výlučne na štatistické účely. (sy)

Projekt Na Nitru! vyhral ochranári Chodníku svitá na lepšie časy

Projekt s príznačným názvom Na Nitru! má svojho víťaza: Turistický náučný chodník Zobor. Rozhodli o ňom samotní obyvatelia Nitry prostredníctvom hlasovacích lístkov, ktoré boli od januára do konca marca umiestnené priamo na predajných miestach v sieti Tesco v Nitre. O podporu sa uchádzali tri projekty, pričom každý z nich prispieval iným spôsobom ku skvalitneniu životných podmienok nášho mesta.

V období od 29. novembra 2004 do 31. marca 2005 mali možnosť obyvatelia Nitry ovplyvniť i objem finančných prostriedkov venovaných v konečnej fáze víťaznému projektu. Za každé jedno pivo Corgoň zakúpené v predajniach Tesco značka Corgoň prispela sumou 1 koruna do fondu založeného pri Nitrianskej komunitnej nadácii. Výška fondu rástla v závislosti od počtu zakúpených pív značky Corgoň v danom období. Počiatočný vklad k 29. novembru 2004 predstavoval 150 000 korún. Ten sa v priebehu štyroch mesiacov zvýšil až na sumu 305 456 Sk.

Celkovo bolo zozbieraných 5 567 hlasovacích lístkov, z nich 212 bolo neplatných. Víťazný projekt z oblasti TURISTI sa tešil podpore 3 911 hlasov, za ním sa umiestnil projekt z pracovným názvom CYKLISTI s počtom hlasov 1 069 a napokon projekt s názvom OCHRANÁRI s 375 hlasmi.

Nitrania mali na výber obnovu turistického náučného chodníka na Zobor, výstavbu horskej cyklistickej trasy po masíve Zobora a do tretice sa mohli rozhodnúť pre skrášlenie životného prostredia na sídliskách vybudovaním stojísk pre kontajnery komunálneho odpadu.

Na slávnostnom vyhlásení výsledkov sa zúčastnil aj zástupca primátora Nitry Ing. Miloš Dovičovič, PR manažér Heineken Slovensko Peter Švec, PR za Nitriansku komunitnú nadáciu jej správkynia Mgr. Ľubica Lacká, PR manažérka spoločnosti TESCO Oľga Hrnčiarová.

Autorov víťazného projektu zastupoval riaditeľ Správy chránenej krajiny oblasti Ponitrie Ing. Radimír Siklienka, ktorý podčiarkol, že myšlienka vybudovať v tejto lokalite náučný chodník je živá už dosť dlhé obdobie. Výsledky tiež jasnou rečou dokazujú, že Zobor je pre Nitranov symbolom hrdosti na históriu ako aj miestom aktívneho odpočinku. Súčasťou obnovy turistického náučného chodníka s novými informačnými tabuľkami bude aj

Spolu s mapovými podkladmi a fotografiami tu návštevníci nájdu populárne a náučné texty, ktoré podajú veľmi podrobnú informáciu o tomto území. Publikácia bude k dispozícii bude v kancelárii Nitrianskeho informačného systému a v informačnom stredisku NATURA 2000 sídliacej v Správe Chránenej krajiny oblasti Ponitrie. Trasy povedú po existujúcich turistických chodníkoch, takže územie nebude atakované novými trasami náučného chodníka. Je potešiteľné, že občania dali svoj hlas práve projektu obnovy náučného turistického chodníka po území s európskeho významu, ktoré je veľkou prírodnou pamiatkou. Smutný neodchádzal ani Ing. Zoltán Balko, autor projektu stojísk, ktorý povedal, že myšlienka sa bude realizovať v spolupráci s Nitrianskymi komunálnymi službami. (syn)

7.strana Synagóga žila konfrontáciami

Festival umení s názvom Konfrontácie, ktorý sa v nových koncertných a výstavných priestoroch Synagógy v Nitre konal po prvý raz v minulom roku, si ako svoje dramaturgické motto vpísal prezentáciu súčasného interpretačného, skladateľského a výtvarného umenia na Slovensku. Jeho zámerom je do kultúrneho života mesta Nitry a jeho regiónu včleniť umelecko-výchovné katedry Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre s cieľom poskytnúť mladej umeleckej generácii nové možnosti prezentácie v konfrontácii s profesionálnym umeleckým zázemím a inšpirovať ho k aktívnej účasti na kultúrnom živote regiónu.

Druhý ročník festivalu priniesol výstavu digitálnych tlačí a priestorových objektov *Otáčajúci sa čas*, v rámci ktorej sa štyria autori, členovia Katedry výtvarnej tvorby a výchovy PF UKF – **Ľubomír Bereš, Jozef Dobiš, Daniel Szalai a Ľubomír Zabadal** pokúsili zobrazíť svoje spomienky a návraty do minulosti v konfrontácii so súčasnosťou. Kurátorkou výstavy bola doc. Eva Kapsová.

Hudobnú zložku festivalu umení Konfrontácie tvorilo päť piatkových koncertov komornej hudby, v rámci ktorých sa budú prezentovať mladí i renomovaní domáci a zahraniční interpreti. Dramaturgia festivalu položila dôraz na klasickú hudbu rôznych hudobných štýlových období s akcentom na konfrontáciu tvorby barokového skladateľa Johanna Sebastiana Bacha a predstaviteľa hudobného neofolklorizmu Bélu Bartóka s rôznymi hudobnými poetikami skladateľov viacerých štýlov a

žánrov. (V roku 2005 si pripomíname 320. výročie narodenia Johanna Sebastiana Bacha a 60 rokov od úmrtia Bélu Bartóka.) Na jednom z koncertov si pripomenuli významnú osobnosť slovenského hudobného života – prof. Ivana Paríka, ktorý nás nečakane opustil začiatkom marca tohto roku a ktorý v 60. rokoch minulého storočia stál pri zrode podobného festivalu s výrazne avantgardne orientovanou tvorbou výtvarných a hudobných umelcov. Na hudobnej zložke festivalu sa v konfrontácii s daným priestorom a v konfrontácii s profesionálnym interpretačným zázemím prezentovali aj pedagógovia a najlepší študenti Katedry hudobnej výchovy. Za všetkých umelcov možno spomenúť violončelistu Jána Slávika, klaviristky Noru Škutovú a Andreu Mudroňovú, či nitrianskemu publiku nie neznámu vynikajúcu českú flautistku Moniku Štreitovú, ako aj komorné zoskupenia ako Bratislavské gitarové kvarteto a malomestský komorný orchester Požoň sentimentál, ktorý do atmosféry festivalu nesporne vnesie aj momenty pokornej komickosti, či zdravej bezprostrednej hravosti.

Mariana Záturová

8.strana

Nitra má jednu z najlepších stránok

Európske ocenenie nás zaväzuje

Primátor nášho mesta Ferdinand Vítek sa v Hradci Králové zúčastnil na medzinárodnej konferencii o internetizácii a informatizácii vo verejnej správe. Súčasťou konferencie bolo aj vyhlásenie viacerých súťaží, ktoré priamo súvisia s informatizáciou. Primátora príjemne prekvapilo, že v konkurencii ôsmich krajín EÚ, získalo Mesto Nitra pre svoju webovú stránku ocenenie v súťaži EuroCrest aw@rd, ktoré ho oprávňuje hrdiť sa titulom jednej z najlepších webových stránok samosprávy v Európe.

„Ocenenie ma potešilo, pretože kritéria boli veľmi prísne. Odborná porota brala do úvahy nielen grafické stvárnenie, ale hodnotila najmä obsahovú stránku s dôrazom na komunikáciu samosprávy s občanmi a organizáciami. Súčasťou hodnotenia bolo dodržiavanie kritérií v súvislosti s kontaktom s hendikepovanými občanmi. Trend smeruje k tomu, aby títo občania, odkázaní na špeciálne komunikačné technické prostriedky, sa nestretali s bariérou a s obmedzovaním svojho prístupu k informáciám. Ako poznamenal primátor F. Vítek, oceňuje pokrok, ktorý v tomto smere dosiahla Česká republika, kde české ministerstvá ako aj orgány štátnej správy koncipujú svoje webové stránky spôsobom, aby hendikepovaní občania nezostali pri získavaní informácií prostredníctvom internetu bezradní.

Ocenenie Eurocrest aw@rd je pre mesto Nitra záväzkom do budúcnosti. „Na obsah web stránky musíme klásť väčší dôraz, je to aj súčasťou procesu e-gouvernementu, ktorý je zatiaľ na Slovensku slabo rozvinutý. V rámci hodnotenia krajín Európskej únie sú určené kritériá, pri ktorých sa posudzuje, do akej miery dokáže organizácia verejnej správy aj takouto elektronickou cestou vybavovať podania a agendu pre obyvateľov. Ako som informovaný, jestvuje dnes 26 rôznych služieb, ktoré sa v tomto procese sleduje. Európska pätnásťka tieto služby zvláda približne na 50 až 70 %, čo znamená, že občania si 10 až 15 záležitostí vybavujú bez osobnej návštevy úradu, len prostredníctvom internetu. Žiaľ, a to hovorím aj z pozície funkcie prezidenta Únie miest Slovenska, na Slovensku je tento proces ešte v plienkach,“ dodal Ferdinand Vítek. (syn)

9.strana

Policajti z Naperville o násilí

Spolupráca MsP v Nitre s policajtmi v americkom meste Naperville nadobudla ďalšiu zo svojich konkrétnych podôb počas uplynulých aprílových dní, keď Američania navštívili Nitru. S cennými radami na tému šikanovanie vystúpili na seminári, ktorý sa konal pre učiteľov a výchovných poradcov zo ZŠ v NISYS. Preventista nitrianskej MsP Miroslav Duchoň mi povedal, že hovorili o príznakoch signálne správania, ktoré pomáha identifikovať problém. V našich podmienkach sme radi, ak sa nám podarí odhaliť čo i len jeden prípad z desiatich. Častým dôvodom zlyhania býva to, že deti sa boja aj hanbia priznať, že sú šikanované.

Andersen v knižnici

Tradičiu „návštev Andersena v knižnici“ založili v roku 2000 v knižnici v Uherskom Hradišti v Čechách. S relatívne jednoduchým cieľom dať deťom vzor a ukázať im, že čítať je veľké dobrodružstvo, uskutočnili po prvýkrát „Noc s Andersenom“ dňa 2. apríla, na ktorý pripadá Medzinárodný deň detskej knihy vyhlásený na počesť výročia narodenia

veľkého dánskeho rozprávkára Hansa Christiana Andersena. Táto česká knižnica sa neustále obracala s výzvou na organizovanie podobného podujatia na knižnici nielen v Čechách, ale aj v iných okolitých krajinách. Na výzvu zareagovalo v minulých rokoch niekoľko knižníc aj zo Slovenska a podľa vzoru českých čitateľov strávili s deťmi noc plnú rozprávok a dobrodružstiev. Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre sa do tohto zaujímavého projektu aktívne zapojila po prvýkrát v roku 2004, ale neorganizuje Noc s Andersenom, ale Večer s Andersenom. V tomto roku pripravila naša knižnica opäť takéto podujatie a to na piatok 1. apríla. V priebehu dňa pripravila pracovníčky úseku detskej literatúry viacero podujatí hlavne pre organizované návštevy zo škôl, ale i pre individuálnych malých čitateľov. Pripravený bude literárny kvíz z tvorby H.Ch.Andersena „Ako išla rozprávka do sveta“, ale aj hovorená bibliografia z Andersenovej tvorby. Akcie vyvrcholila vo večerných hodinách od 18. do 21. hodiny Prihlásilo sa na ňu približne 30 malých čitateľov, na ktorých čakal bohatý program: divadielko S dievčiskom sa nehráme podľa knihy Nataše Tánskej, ktoré zahrali herečky Starého divadla v Nitre, rozprávku Hansa Christiana Andersena prečítal V. Hrmo, tiež herec SD v Nitre, Inkognito - zábavná súťaž, v ktorej deti hádali rozprávkovú postavu a mnoho iných.

Tatiana Némethová

Aktuality z mestského úradu

Ponukové konanie na predaj voľných bytov vyhlasuje Mesto Nitra Písomné ponuky vyhodnotí komisia dňa 25.05.2005 o 900 hod. na MsÚ za účasti záujemcov. Ďalšie informácie: t. č. 037/6502 308. Záujemcom o kúpu voľného bytu môže byť len fyzická osoba staršia ako 18 rokov s trvalým alebo prechodným pobytom na území Mesta Nitry. Zájemcovia o kúpu bytu zložia súčasne s predložením ponuky kauciu vo výške 20.000,- Sk. Jediným kritériom vyhodnotenia predložených ponúk je cena, ako najvýhodnejšia bude vyhodnotená najvyššia kúpna cena. V prípade predloženia rovnakých cien o víťazovi rozhodne žrebovanie. Víťaz je povinný kúpnu cenu uhradiť pri podpise kúpnej zmluvy. Záujemcovia o kúpu voľného bytu si musia prevziať podmienky pre vypracovanie ponuky a ponuku predložiť do 24.05.2005 do 900 hod. do podateľne MsÚ v Nitre. Podmienky pre vypracovanie ponuky poskytnú: Mestský úrad, Oddelenie správy majetku (č. dv. 321, III. posch.) Štefánikova tr. 60, Nitra.

Nekŕmte zvieratá v Mestskom parku. Mestský úrad v Nitre žiada návštevníkov parku aby nekŕmili zvieratá umiestnené vo výbehoch! Kŕmne dávky sú v dostatočnej kvalite a množstve, pridávanie kuchynského odpadu aj pri najlepšom úmysle spôsobuje zvieratám problémy zažívacieho systému

Zákaz voľného pohybu psov v mestskom parku. Mestský úrad oznamuje, že v Mestskom parku platí Zákaz voľného pohybu psov (len s vodidlom).

Úprava stromov a porastov v blízkosti el. zariadení. V záujme spoľahlivej a bezpečnej prevádzky el. zariadení a tým aj spoľahlivej a bezpečnej dodávky el. energie žiadame vlastníkov nehnuteľností, na ktorých sa nachádzajú el. zariadenia o okliesnenie stromov a porastov. Na miestach, kde si tieto práce nevykonajú majitelia pozemkov, budú orezávanie realizovať pracovníci Západoslovenskej energetiky, a. s. Regionálnej prevádzky sietí VN a NN Stred, Nitra v termíne od 01/2005 do 04/2005.

Rybárske lístky. Rybárske lístky sa na MsÚ vydávajú na číslе dverí 419 (4. poschodie) -p. Stančík. Bližšie informácie na tel. číslo: 037/6502 307.

10.strana

Knihy bez sankcií

V dňoch 18. – 24. apríla sa v Krajskej knižnici Karola Kmeťka uskutočnil v poradí už 6. ročník Týždňa slovenských knižníc. Bol to týždeň zvýšenej aktivity a prezentácie knižníc smerom k čitateľom, ale aj smerom k odborným knihovníckym pracovníkom, ktorého motto v tomto roku znie: Knižnice – multifunkčné vzdelávacie a kultúrne centrá.

Do Týždňa slovenských knižníc sa zapojila Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre tak na pracovisku na Štefánikovej tr., ako aj v pobočke na Klokočine. Mnoho zaujímavých podujatí bolo pripravených pre organizované návštevy zo škôl rôznych druhov a stupňov. Deti sa tešili na náučné i vlastivedné kvízy, tvorivé dielne, dramatizácie rozprávok v podaní našich, hlavne malých, čitateľov, hovorené bibliografie, ale aj Deň otvorených dverí, ktorý bol v utorok 19. apríla. V rámci tohto dňa im boli umožnené exkurzie do jednotlivých pracovísk knižnice, kde uvideli prácu s knihou ešte pred tým, než je na základe určitého systému zaradená do políc. Hoci všetky podujatia boli zaujímavé, za zmienku stojí najmä beseda so spisovateľkou Marínou Čeretkovou – Gáľovou, ktorá nielen že v Nitre žije, ale čerpá tu aj mnohé námety pre svoju tvorbu. Príjemným prekvapením bolo spomienkové hudobné a slovné pásmo k 55. výročiu nedožitého narodenia Karola Duchoňa, jedného z najvýznamnejších interpretov slovenskej populárnej hudby predrockového obdobia, ktorý podstatnú časť svojho života prežil v Jelenci neďaleko Nitry. Na deň otvorených dverí popoludní ožili priestory knižnice vystúpením detí z detského folklórneho súboru Borinka z CVČ Domino, ktoré prišli pozdraviť čitateľov a aspoň na krátku chvíľu ich zaviedli do obdobia, keď sa žilo v duchu slovenských ľudových tradícií. Tak ako každý rok aj teraz vyšla knižnica v ústrety tým čitateľom, ktorí nevrátili knihy pred uplynutím stanovenej výpožičnej doby. Boli im odpustené sankčné poplatky za oneskorené vrátenie kníh, ktoré sa bežne pohybujú od 45,- do 160,- Sk v závislosti od dĺžky oneskorenia a stupňa upomienok.

Tatiana Némethová

10.strana

Pokroky v separovaní odpadu

Boľavým miestom každého mesta je zber a odvoz tuhého komunálneho odpadu a najmä výška poplatku, ktorí musia občania zaplatiť. Výška tohto poplatku aj v Nitre každým rokom rastie a je závislá od nákladov súvisiacich so zberom, zvozom a skládkovaním. Pri stanovovaní jej výšky sa vychádza z nákladov a zo zmluvných vzťahov, uzatvorených s Nitrianskymi komunálnymi službami. Každý obyvateľ Nitry musí zaplatiť 730 korún a to bez rozdielu, či býva v rodinnom dome alebo v paneláku na sídlisku. Obyvatelia žijúci na sídliskách však majú výhodu v tom, že sa smeti odvážajú každý týždeň, kým obyvateľovi rodinného domu vyprázdni nádobu len raz za dva týždne. Občanom sa tento postup zdá nespravodlivý, čo aj často kritizujú. Nitra má však najväčší problém s tým, že tuhý komunálny odpad musí vyvážať až na 40 km vzdialenú skládku v Novom Tekove. Jediným možným riešením, ako túto situáciu zmeniť je nevyhnutnosť pristúpiť k separovaného zberu, ktorý je v Nitre na veľmi nízkej úrovni.

Doteraz používané nádoby na papier a na sklo si občania neustále zamieňajú a vhadzujú do nich všetok odpad. Aj preto sa mestský úrad rozhodol, že v tomto roku začne s novým spôsobom separovania, pri ktorom budú použité nové nádoby zvonovitého tvaru. Nitrania majú k dispozícii už približne 100 ks farebne odlíšených nádob, ktoré sú objemovo podstatne väčšie ako pôvodné nádoby na TKO. V uplynulých dňoch ich už pristavili na nových miestach. Ako mi povedal Ing. Pavol Jakubčín, vedúci odboru komunálnych činností, na celej záležitosti je dôležité, že separát sa bude expedovať k odberateľovi, ktorý tento vytriedený odpad vykúpi za výhodné ceny. Takže spokojnosť by mala byť na oboch stranách. V rámci prímestských častí je separovaný zber na lepšej úrovni, a tak už zostáva presvedčiť obyvateľov žijúcich na sídliskách, že separovaním usporia peniaze nielen mestu ale aj sebe.

(syn)

11.- 12. strana

Prvenstvo v súťaži Miestne noviny 2004

Ocenenie pre mesačník NITRA

Na pôde Slovenského syndikátu novinárov vyhlásili 22. marca výsledky prvého ročníka celoslovenskej súťaže obecných, mestských a regionálnych novín, novín kultúrneho, kultúrno-turistického a kultúrno-informačného zariadenia. Pre zástupcov nášho kultúrno-spoločenského mesačníka NITRA bola táto udalosť o to významnejšia, že sme tu prevzali ocenenie za 1. miesto v kategórii noviny, časopis o regionálnej a miestnej kultúre.

Súťaž zorganizovali Národná osвета – mesačník pre rozvoj miestnej kultúry a záujmovej tvorivosti, Slovenský syndikát novinárov – Klub regionálnej a podnikovej tlače, Katedra žurnalistiky Filozofickej Fakulty UK v Bratislave, Obecné noviny – týždenník miest a obcí a Národné osvetové centrum.

Ako povedal šéfredaktor Národnej osvetovej a predseda poroty Štefan Cifra, miestne médiá predstavujú fenomén, ktorý obohacuje vedomie, zvyšuje informovanosť a vzdelanosť obyvateľstva. Ich skutočný rozmach nastal najmä v období posledných 15 rokov, čo dozaista podnietil ako rozvoj demokracie, tak ambície samosprávy – najmä starostov a primátorov prezentovať sa pred voličmi. Význam ich existencie a možnosti, ktoré otvárajú, sú však oveľa dôležitejšie, ako by sa na prvý pohľad zdalo. Ide najmä o to, že tieto médiá podporujú miestnu a regionálnu identitu obyvateľov obcí a dedín, zvyšujú ich informovanosť o udalostiach a aktivitách v obci či meste, podporujú život miestnej kultúry a voľnočasových aktivít. Sú teda aj nástrojmi osvetovej činnosti.

Vo väčšine miestnych novín vidno záujem tvorcov odkrývať históriu mesta, regiónu, oživovať miestne obrady a zvyky, uchovávať a odovzdávať živé tradície a podnecovať pocit spolupatričnosti obyvateľov obce. Z tohto pohľadu miestne médiá predstavujú nezameniteľný prvok nielen tvorby miestneho a regionálneho vedomia, ale aj pozitívneho ovplyvňovania kvality spolužitia obyvateľov v obci, zvyšovania ich záujmu o veci verejné a veci spoločné komunite, v ktorej žijú. Teda opak „izbovej“ anonymity, medziľudskej odcudzenosti, ktorá vnáša do vzťahov obyvateľov tej istej obce ľahostajnosť, apatiu a niekedy až nevraživosť tak voči sebe, ako aj voči veciam obecným a verejným. Aj tieto dôvody iniciovali myšlienku zorganizovať celoštátnu súťaž miestnych, regionálnych novín a časopisov miestnej kultúry a kultúrno-osvetovej činnosti, ktorá sa zrodila v redakcii mesačníka pre rozvoj miestnej kultúry a záujmovej tvorivosti Národná osвета. A tak aj vďaka ďalším partnerom – odborným garantom súťaže, najmä partnerským Obecným novinám, Syndikátu slovenských novinárov a Katedre žurnalistiky FiF UK, sa túto myšlienku podarilo vzápätí uviesť do praxe.

Prvý ročník celoštátnej súťaže Miestne noviny 2004, hoci sa kreoval, takpovediac, za pochodu, ihneď našiel pozitívnu odozvu. Cieľom súťaže, ako sa uvádza v jej štatúte, sa stalo úsilie „podnietiť žurnalisticky profesionálnejšiu, tematicky bohatšiu a obsahovo kultivovanejšiu tvorbu regionálnych, mestských a miestnych, kultúrnych, kultúrnoturistických a kultúrnoinformačných novín a časopisov na Slovensku v záujme hlbšieho poznania, zaznamenávania a zverejňovania slovenskej regionálnej a miestnej histórie a kultúry, spoločenských a kultúrnych tradícií našich krajov, regiónov, obcí a miest, a tým i prehlbovania pozitívneho vzťahu k Slovenskej republike ako spoločnej vlasti všetkých jej občanov“. Je potešujúce, že sa do súťaže zapojili vydavatelia a redakcie novín a časopisov obcí a miest z celého Slovenska. Ako sa však dalo predpokladať, úroveň novín – súťažných materiálov – bola rôznorodá. A to nielen z hľadiska obsahovej, publicistickej, jazykovej kvality, ale najmä z grafickej a polygrafickej stránky. Hoci technická či výrobná úroveň novín je, pravdaže, ovplyvnená podmienkami, v ktorých sa tvoria, a najmä materiálnymi možnosťami ich vydavateľov.

Do súťaže vydavatelia a redakcie prihlásili celkom 117 súťažných materiálov, z nich 98 novín a časopisov obcí, miest a mestských častí a zvyšok z ostatných kategórií. Hoci práca poroty nebola jednoduchá, keďže celkovo išlo takmer o 500 súťažných novín (štvero novín v každej prihláške, niekde i viac), jej zasadania ukázali odborný záujem i svedomitosť všetkých zainteresovaných. Rozhodovanie bolo nelfahké, pretože viaceré z novín dosahujú

veľmi dobrú úroveň – a to tak z hľadiska tematického, publicistického, ako aj z hľadiska zameriavania sa na miestnu a regionálnu problematiku, no i z pohľadu ich výtvarnej a polygrafickej úrovne.

Samosprávne orgány ako najčastejších vydavateľa miestnych novín tvorcov by si mali uvedomiť, že musí byť záujmom samosprávy – každého starostu, primátora či komisie kultúry, ale aj ich redaktorov, aby sa médium venovalo intenzívne kultivovaniu miestneho a regionálneho vedomia, spoločenského života, podpore miestnej kultúry, oživovaniu kultúrnych tradícií, osvetovej činnosti zameranej na dejiny obce, lokality, či na ochranu a zveľaďovanie prírodných daností, sídelných a iných osobitostí regiónu. Pretože takto zamerané médiá prinesú osôh každému – občanovi i samospráve, nehovoriac o tom, že ostanú i svedectvom a odkazom pre budúce generácie. (red)

20.-21.strana

Jubilanti v roku 2005

V máji 2005 si významné životné jubileum pripomínajú títo občania:

75 rokov: Anna Hudecová, Jozef Baus, Júlia Peťovská, Alžbeta Liková, Helena Vágaiová, Katarína Gajdošová, Magdaléna Pintérová, Rudolf Ronec, Ida Tárošová, Ing. Emil Bednár, MUDr. Tibor Podhorný, Helena Maďarová, Ivan Masek, Želmíra Kulíková, Viliam Švec, Anna Čiháková, Ing. Michal Péli, Hilda Rondošová, Ing. Milan Stárek, Ján Arpáš, Hedviga Čanakyová, Oskár Kittler, Rudolf Bálint, Rudolfa Kohoutová, Mária Kóňová, Júlia Jašová, Anna Trimayová, Janka Augustínová, Oľga Endrödyová, Jozef Straka, Božena Barabášová, Pavel Máčik, Emília Petrányiová, Augustín Varga, Helena Balážová, Mária Rákociová, Agneša Prešinská, Melánia Matulová, Antónia Stopová.

80 rokov: Helena Jančová, Žofia Klenková, Edita Užáková, Rozália Mikulášiková, Valéria Belicová, Margita Belániová, Barbora Haláková, Emília Slobodová, Alžbeta Turbová, Ľudmila Baráthová, Mária Velčická, Gabriela Homolová, Júlia Oľianková, Mária Burdelová, Oľga Dologová, Zlatica Lipovská, Michal Muzika, Ján Šaliga, Irena Paulíková, Elena Ondrejčíková, Mária Plechlová, Valéria Žemberová, Lotka Buňová, Karol Singer, Klára Repková.

85 rokov: Ján Šišma, Alojz Benčík, Anna Kušnírová, Terézia Hušeková, Florian Konžík, Mária Čmárová, Margita Mátéffyová, Františka Formelová, Rozália Cservená, Juliana Šišková, Margita Nagyová, Júlia Chalupová, MUDr. Eva Špaldonová, Katarína Tóthová,

86 rokov: Helena Zjarová, František Žalec, Viktória Zuzáková, Ján Boboček, Anna Haringová, Václav Víšek,

87 rokov: Prof. Ing. Emil Špaldon, Zoltán Kúdela, Ladislav Lický, Ján Pláňovský, Helena Solárová,

88 rokov: Sidónia Tomascheková, Július Šupa, Anna Baštrnáková, Zuzana Pajtášová, Mária Belányiová, Jozef Liko, Anna Medeková, Viliam Savko, Ignác Mihina, Valéria Modrovicsová,

89 rokov: Ján Hugo Koliba, Alžbeta Breská, Magdaléna Tóthová, Júlia Gogová,

90 rokov: Jozef Stodola, Zdenka Csáderová, Johana Nemčíčová,

91 rokov: Irena Holková,

92 rokov: Irena Kadlecová, Nina Jacková,

93 rokov: Anna Vindišová, Irena Depešová, Ema Popelková, Filip Šiška,

94 rokov: Františka Szabóová,

97 rokov: Vladimíra Zaťková, Ema Musilová, Mária Kučerová, Mária Nemcová,

98 rokov: Dezider Ronec,

99 rokov: Mária Lahučká.

Povedali si „áno“:

V Nitre sa v marci 2005 pre spoločnú cestu životom rozhodli tieto páry:

5.3: Peter Čálik a Katarína Dobiašová obaja z Nitry, Vladimír Dubík z Lehoty a Viera Leskovská z Veľkých Levárov, Viktor Mészároš a Katarína Valentová obaja z Nitr, Ivan Homola a Zuzana Zábojníková obaja z Nitry, František Mezei a Carmen Pauličeková obaja z Nity. 19.3.:Radovan Brezula z Nového Mesta nad Váhom a Marta Kováčová z Nitry, Marek Miškovič a Denisa Vajdová obaja z Nitry, Peter Sater zo Spišskej Novej Vsi a Anetta Hupková z Bádíc, Martin Kollár a Martina Muziková obaja z Nitry, Ivan Kis a Daniela Kralčáková obaja z Nitry, Ivan Müller a Jana Modrovicsová obaja z Nitry. 22.3.: Peter Burák a Michaela Benčíková obaja z Nitry.

Navždy nás opustili

V mesiaci marec 2005 nás navždy opustili títo občania mesta Nitry:

Michal Cíváň, 60 r., Horná 10
Ondrej Golas, 76 r., Roľnícka 49
Pavel Dávid, 70 r., Železničiarska 52
Andrej Orban, 90 r., Považská 14
Anton Dvorský, 73 r., Štefánikova tr. 49
František Knapčík, 64 r., Hlboká 59
Anna Víkorová, 93 r., Nad baňou 22
Július Galo, 50 r., Roľnícka 25
Július Galo, 67 r., Sčasného 9
Tibor Mojžiš, 46 r., Tr. A. Hlinku 7
Jolana Peniažková, 92 r., Nécseyho 9
Ružena Pauerová, 67 r., Kláštorská 1
Erika Spálová, 78 r., Malíkova 20
Štefan Andrášik, 67 r., Štúrova 23
Anna Čeryová, 83 r., Alexyho 4
Eva Hírešová, 66 r., Partizánska 47
Helena Marková, 90 r., Vodná 6
Lucia Polčíková, 85 r., Benkova 24
František Píndeš, 67 r., Pri strelnici 54
Ondrej Čepílek, 81 r., Štúrova 42
Jozef Fábik, 87 r., Ľ. Čuláka 6
Júlia Mudráková, 83, r., Vašinova 13
Igor Turba, 57 r., Potravinárska 21
Júlia Palková, 82 r., Železničiarska 52
Mária Cíváňová, 81 r., Železničiarska 52
Peter Čančo, 77 r., Párovská 16
Aurélia Svitačová, 85 r., Výstavná 3
Karol Jeney, 88 r., Dolnohorská 17
Ing. Marian Kúsek, 52 r., Tehelná 94
Štefan Koška, 67 r., Sitnianska 5
Vlasta Psulová, 60 r., Výstavná 39
Hedvīga Gajdošková, 71 r., Štúrova 40
Magdaléna Oláhová, 81 r., Jarmočná 5
Mária Durdiaková, 83 r., Bohúňova 24
Žofia Uhereková, 81 r., Krížna 8
Mária Michalisková, 92 r., Hviezdna 4
František Krakovík, 68 r., Kalinčiakova 14
Ferdinand Majerník, 91 r., Kalvárska 3
Pavel Tóth, 97 r., Novozámocká 39
Mária Žukiewicová, 78 r., Pod vinohradmi 7
Mária Dubcová, 77 r., Novomeského 75
Margita Princová, 91 r., Misionárska 15
Johana Duchoňová, 88 r., Špitálska 21
Štefan Petrínek, 83 r., Lúčna 2
Karol Smutný, 84 r., Železničiarska 52
Adolf Hlavačka, 91 r., Pod Zlatým brehom 11
Jozefína Runáková, 84 r., 8. mája 33
Jozef Porubský, 84 r., Lúčna 3
Mária Kováčiková, 69 r., Hájska 22
Margita Hallová, 75 r., Gorazdova 35
Ing. Bohumil Bača, 74 r., Metodova 58
Ján Svitač, 69 r., J. Kráľa 49
Mária Mészárošová, 100 r., Železničiarska 52
Mária Lahučková, 81 r., Dolnočermánska 52
PaedDr. Gabriel Vitéz, 45 r., Dvorčanská 21
Ján Barus, 73 r., Hanulova 9
Terézia Kyžňanská, 87 r., Dolnočermánska 62
Ján Mihalka, 70 r., Kraskova 9
Ladislav Nagy, 57 r., Čajkovského 10
Karol Slovák, 81 r., Parkové nábr. 5
Mária Kilianová, 57 r., Rázusova 3
Imrich Solnica, 94 r., Chmeľová dolina 30
Ján Darnadi, 82 r., Železničiarska 52
Pavol Chvostek, 77 r., Ružová 83
Mária Titková, 93 r., Nábrevie mládeže 83

Viliam Kňažický, 76 r., Hollého 6
Milan Géci, 81 r., Stračia 48
Ladislav Polakovič, 73 r., Partizánska
Dezider Zaujec, 65 r., Turistická 18
Štefan Králik 82 r., Čajkovského 29
Martin Bojda, 64 r., Topoľčianska 51
Ján Jánošík, 70 r., Záborského 4
Tomáš Jalakša, 22 r., Plynárenská 9
Viliam Lavo, 84 r., Trnavská 4
Ján Jančovič, 70 r., Nitrianska 6

22.strana

Pavol Stanislav

Úlomky Svätého Otca

On ktorý

po slove bažil

v pokore prijal

aj jeho azyl

V sedmobrežnom kruhu Ríma

nikto nebol po Petrovi

od Petrovho stolca

tak tesno k nebu

a k smrti ako on

bude nám tvojho hlasu

schádzať čistý tón

Z druhej strany Tatier

bol si nám bratom

bol si dobrý pastier

Papa Ján Pavol

zo svojho okna

i mne si mávol

Chválim chvíľu

pri krásnom modrom Dunaji

keď básnik s básnikom

boli si tak

bytostne blízky
na dotyk
na
srdca tik
zoči slovu
voči Bohu

Dobrý život si žil
pre lásku
pre Krista
kriesil kríž
aby bol Mária
celý Tvoj
on zvedol z neho
Boží boj

Text pod snímku na 22.stranu:

V piatok 8. apríla sme sa navždy rozlúčili s najdlhšie slúžiacim pápežom v histórii Jánom Pavlom II. Svätý Otec poľského pôvodu vynikal svojou srdečnosťou a snahou stretávať sa s ľuďmi na všetkých kontinentoch našej modrej planéty. Srdečné boli najmä audiencie vo Vatikáne, na ktorých sa zúčastnilo aj množstvo pútnikov zo Slovenska. Mária a Vladimír Vargovci, Katarína Solčianska a Katarína Šabíková patria medzi tých, ktorým zostanú v pamäti zapísané trvalé spomienky na stretnutie s Jánom Pavlom II. v roku 1995 v Nitre.

Text a snímka: Mikuláš Gál

UPOZORNENIE:

Nitrianska komunitná nadácia sa presťahovala na Farskú ulicu č. 5. Jej pracovníkov zastihnete na novom telefónnom čísle 741 43 45. E-mail zostáva nezmenený.

Najpredávanejšie knihy v Nitre

Kníhkupectvo Viera, F. Mojtu

772 13 88

Petra Nagyová-Džerengová

Ludovít Didi

Dan Brown

Chcem len tvoje dobro

Príbehy svätené vetrom

Da Vinciho kód, Bod klamu

-----Kníhkupectvo Pod Vrškom

Dan Brown

Dan Brown

Paulo Coelho

Da Vinciho kód

Bod klamu

Záhir

Remedium, Kupecká ul. 8

Sandra Brownová Čakanie na lásku

Petra Nagyová-Džerengová Chcem len tvoje dobro
Michael Baigent Svätá krv, svätý grál

Kníhkupectvo Blaškovič, Štefánikova tr. 41

V. C. Andrewsová
Dan Brown
Leila

Zlomené krídla, Polnočný let
Da Vinciho kód
Vydatá proti svojej vôli

23.strana

Degustácia v Dražovciach

Koncom marca zorganizoval výbor Slovenského zväzu záhradkárov v Nitre – Dražovciach 14. ročník ochutnávky vín. Do tejto akcie sa zapojilo viac ako 50 vystavovateľov, ktorí spolu priniesli 79 bielych a červených vzoriek vín. Hodnotila sa zmeska biela, Veltlín zelený, Rizling vlašský, Rulandské biele, Rulandské šedé, Pesecká leanka, Moravský muškát, Chardonnay, Müller, Svätovavrínecké, André, Zmeska červená, Cabernet Sauvignon. Degustačná komisia v zložení Alfréd Havlas, Dr. Dušan Minka a Dušan Nosian vyhodnotili tieto vzorky podľa dvadsaťbodového systému, kde hodnotili farbu, čnosť, vôňu, chuť a celkový dojem. *Najlepšie boli hodnotené nasledovné vzorky vín týchto vystavovateľov:*

V kategórii červených vín vyhral Cabernet Sauvignon r. 2003 od Zdenka Studeného.

V kategórii bielych vín najviac chutil Veltlín Zelený, r. 2004 od Petra Szaba z Mojmiroviec. Najlepšie biele víno vypestované v lokalite Dražovce bolo Rulandské biele r. 2003 od Ing. Karola Janoviča Výbor SZZ Nitra – Dražovce týmto ďakuje všetkým vystavovateľom, ktorí sa podieľali na zdarnom priebehu tejto akcie a zároveň nás teší, že sa táto akcia ujala a máme stále viac vystavovateľov z okolitých miest a dedín. Júlia Cívánová

Fotografia v podkroví

Nitrianska galéria pripravila v apríli skutočne netradičnú výstavu. Zvláštna bola už tým, že sa uskutočnila v podkrovných priestoroch, kde sa ešte žiadna výstava nekonala. Priestor na prezentáciu tu v rámci klubovej činnosti galérie dostala trojica fotografov - Juraj Anušev, Juraja Fifík a Tomáš Manina. Už samotný názov výstavy I SEE napovedá, že mladí fotografi (študenti fotografie v Bratislave a Zlíne) dostali príležitosť v nezvyčajnom priestore prostredníctvom čiernobielych fotografií konfrontáciu európskych miest (napr. Paríž, Berlín, Viedeň) a krajiny (napr. Orava). Do Nitrianskej galérie sa výstava dostala zo Zvolenského zámku, kde si ju pozreli stovky návštevníkov. Pre potenciálnych záujemcov upozorňujeme, že vstup do tohto priestoru je len **v sprievode lektora.**

Zaujímavú výstavu, ktorá potrvá do 7. mája si môžete pozrieť každý deň okrem soboty a nedele od 10.00 do 15.00 hodiny.

Na lúke horel jarný oheň

Dňa 2.apríla sna Slnecnej lúke pod Zoborom slávnostne zapálili už 21.jarný oheň v rámci víťania jari. Prvý jarný oheň zorganizoval šerif tramskej osady Prameň Dundy Ing. Marián Dúbravický. Druhý ročník organizovali spoločne aj s najstaršou nitrianskou tramskou osadou Čierny trojuholník a s Old Sherifom Ing. Arch. Vladimírom Libantom. Táto akcia sa stáva tradičnou pre trampov a ich hosťov skautov, turistov a milovníkov prírody od 3 do 90 rokov. Na tejto akcii sa pravidelne zúčastňujú aj členovia mestskej organizácie Jednoty dôchodcov. Najstaršími účastníkmi boli 77-ročný Štefan Škrovránek a Valéria Berecová. Za pekného počasia prišlo na víťanie jari vyše 85 účastníkov. Prvý jarný oheň zapálil Old Scherif. Minútu ticha si spomenuli na kamarátov, ktorí nás už opustili. Zahrála a zaspievala sa tramská hymna Vlajka. Nasledoval zábavný program voľba miss Vesna. V tejto súťaži prvé tri boli ovenčené kvetinovými venčekmi a všetky účastníčky dostali drobné darčeky. V súťaži hádzanie krúžkom na tyč súťažili muži, ženy aj mládež. Víťazi dostali ceny. Na ohni upálená Morena a vládu prevzala vesna. Na oheň prikľadal „pekelník“ Fero. Po otvorení kruhu čistoty okolo ohňa sa

mohlo opekať prinesené špeciality slaninka, špekáčky, klobása, Cibulka a jabĺčka. Účastníci dostali od Old Sherifa pamätne účastnícke plakety pre spomienku na pekné podujatie. Piesne, hry, humor a dobrá nálada im vydržali až do zotmenia. (vl)

rámček

Čo hovoria pranostiky?

Májové hrmoty

O mokrom a studenom máji pranostiky vravia, že Májový dážď padá, zlato padá, alebo Májové blato pre hospodára blato. Niekedy sú však trvalé dažde v tomto období dosť zriedkavé a zrážky sa vyskytujú väčšinou vo forme búrok a prehánok, no aj to je lepšie, ako keby malo byť sucho. Pranostika hovorí, že Májová kvapka za dukát stojí. Pranostiky o studenom máji vychádzajú z toho, že studený máj je zvyčajne vlhký, pretože je charakterizovaný prílevom oceánskeho vzduchu, ktorý prináša dážď, ale aj ochladenie. Úplne ideálny je máj vlhký, keď je súčasne aj teplo. Pranostiky hovoria, že búrky sú priaznivým javom, pretože Májové hrmoty nerobia trampoty a Keď sa v máji blýska, to si sedliak výska. Na jedno z posledných májových ochladení striehne aj Urban, patrón vinohradníkov. Skutočnosť, že neskoré mrazíky v poslednom májovom týždni môžu ohroziť úrodu hrozna, vyjadrujú napríklad aj tieto ľudové múdrosti: Keď sa Urban smeje, hrozne plače, alebo Keď si Urban s mrazom vínko popíja, na rok mu bude stačiť voda. Dlhodobé meteorologické záznamy potvrdzujú, že na Urbana môžu byť aj horúčavy. Aj takéto prípady sú uvedené v ľudových pranostikách: Jestli je pekný čas na Urbana, bude obaračka hrozien požehnaná. Ak na Urbana pekne nie je, nezostáva nič iné len veriť, že Po svätom Urbanu mráz neškodí džbánu. (sy)

24.—25. strana

Prestížna cena patrí prvej dáme DAB Eve Pavlíkovej

Pocta v podobe Krištáľového krídla

V nedeľu 3. apríla sme v priamom prenose na Jednotke sledovali udeľovanie prestížnych cien Krištáľové krídlo za rok 2004, ktoré sa už po ôsmykrát udeľujú osobnostiam za pozoruhodné výsledky v rôznych oblastiach spoločenského života. V kategórii divadlo sa medzi ocenenými vynímala aj reprezentantka nášho mesta a Divadla Andreja Bagara, výborná herečka Eva Pavlíková.

Ako ste sa pripravovali na večer a čo pre vás znamená toto prestížne ocenenie?

Vnímam ho ako vysoké morálne ocenenie pre celé naše divadlo a pre celý kolektív hercov a tvorcov. Na slávnostný večer som sa veľmi tešila, pretože som si uvedomila, že sa musím poďakovať mojim rodičom, že mi v období rozletu príliš nepristrihli krídla. Musela som poďakovať aj mojim profesorom Zacharovi a Záborskému, ktorí ma naučili základy lietania a zároveň mi dali návod, ako si vychutnať úžasnosť letu. Poďakovala som sa aj všetkým mojim kolegom a tvorcom, s ktorými som doteraz spolupracovala. A zároveň som veľmi vďačná mojej rodine, že ma drží nad vodou a že ma zároveň vidia v situáciách, keď nikoho iného k sebe nepúšťam. Ďakujem aj všetkým mojim priateľom a priateľkám, ktoré sú mojou búľtavou vrbou, ale som veľmi šťastná, že ich mám. Som skromný človek a uvedomujem si, že som v živote mala veľa šťastia, aj na ľudí a že niekto tam hore drží nado mnou ochranné krídla. Niekedy si sama sebe hovorím, že už hádam od života ani nemusím toho toľko chcieť. Zažila som úžasné veci, stretla som jedinečných ľudí a zahrala som si toľko úžasných rolí...

Prezradíte nám, akým spôsobom sa toto ocenenie udeľuje?

Krištáľové krídlo udeľuje skupina ľudí, ktorá má na výber niekoľko kandidátov. Na miske váh zavážia viaceré momenty. V divadelnej kategórii sa zohľadňujú roly z hodnotiaceho obdobia. Mnohí členovia z hodnotiacej komisie chodia pravidelne k nám do divadla a ako viem, boli nadšení našimi inscenáciami. Ďakujem preto všetkým, ktorí mi dali svoj hlas. Hlavnú zásluhu na tom, že som túto cenu dostala práve ja, má pán profesor Pavol Traubner, ktorý je verným a stálym návštevníkom DAB. Kandidátov bolo veľa. Pán profesor Traubner bol veľmi šťastný, keď v komisii padlo moje meno. Okamžite mi telefonoval, aby mi nadšený oznámil: „Eva, hurá, máme to, podarilo sa to! Som najšťastnejší človek na svete, lebo vy si to zaslužíte.“ Predpokladám, že cenu som dostala za postavu Kabaretiera MC z muzikálu Kabaret, samozrejme s prihliadnutím na ďalšie minuloročné úlohy. Niekoľko dní som to musela držať v tajnosti, až neskôr som túto zvesť oznámila nášmu riaditeľovi, ktorý bol rovnako veľmi rád, pretože rovnako ako ja, chápe toto ocenenie ako poctu pre celé divadlo.

Ako viem, vlni vám o vlások ušla cena Krištáľové krídlo diváka, o ktorej hlasujú diváci SMS správami...

Vlani ma veľmi potešilo, keď som sa dozvedela, že som v desiatke navrhnutých kandidátov. A zostala aj som prekvapená, keď som sa ocitla na druhom mieste hneď za mediálne známejšou tvárou z TV obrazovky Soňou Müllerovou. Milo ma to prekvapilo, najmä preto, že nie som až tak známa tvár z televíznej obrazovky. Dobré mi padlo, keď diváci prišli za mnou a povedali mi, že sa im páčia naše nitrianske muzikály.

Pred nedávnom ste boli ako hosťka v jokerskej relácii Inkognito. Diváci iste postrehli, ako ste niekoľkokrát zdôraznili, že ste členkou nitrianskeho DAB. Skutočne ste až tak hrdá na to, že hráte v Nitre?

Nitrianske divadlo mi dalo veľmi veľa krásnych príležitostí Naozaj neviem, kde by som toľko toho odohrala. Myslím si, že keď sú moji bratislavskí kolegovia sú hrdí, že sú členmi SND a pri každej príležitosti to zdôrazňujú, tak je len prirodzené, že i ja musím robiť reklamu nášmu. Nerobí mi to problém. Som naozaj pyšná na to, že som členkou DAB. V Nitre sa nemáme za čo hanbiť a môžeme so zdvihnutou hlavou chodiť po divadelných doskách, po Nitre, po Bratislave i po celom Slovensku. Pred nedávnom som bola v Bratislave na premiére Rebelov a hromada ľudí prišla za mnou so slovami: Vy ste najlepšie slovenské divadlo. Chodíme k vám oveľa viac ako do Bratislavy. I keď, priznám sa, nemám rada porovnávanie, kto je lepší. Veď ľudia žijú všade a v tomto období, keď sa ešte aj z kultúry vytráca kultúra a stráca sa kultúra zo života, je určite úžasné, že každý večer dá 600 ľudí prednosť pred papučovou kultúrou divadlu. Hoci je to finančne náročné! My herci si uvedomujeme, že bez divákov by naša práca nemala zmysel a tým, že každý večer máme vypredanú veľkú sálu sme z toho dojatí. Bez ohľadu na to, či sa hrá dráma, komédia, či muzikál ... 600 miest večer čo večer a ešte niekedy aj 120 sedadiel v malej sále je obsadených. Asi i toto o niečom svedčí, že ľudia nám fandia, držia nám palce. V týchto chvíľach si uvedomujem, že naša práca má zmysel, že herecký kumšt je krásne remeslo a že všetko má zmysel, i keď herecký chlebiček v Nitre je po finančnej stránke pre hercov oveľa tvrdší. Pre nával roboty, pretože po večeroch stále hráme, cez deň skúšame a tak nemáme čas privyrobiť si dabingom tak ako napríklad bratislavskí herci.

Viacrát ste zdôraznili, že obdivujete divákov a že ste im vďačná za ich vernosť a oddanosť divadlu. Chceli by ste svojim divákom ako nositeľka prestížnej ceny niečo odkázať?

Potešilo by ma, keby nám zostali verní, keby nás brali so všetkými kladmi i zápormi. Veď nie každý divadelný kus sa musí ľuďom páčiť. Divadlo je práve o neustálom hľadaní. Mnohokrát do poslednej chvíle – do generálky i do premiéry ideme systémom hop alebo trop ... Za všetkých mojich kolegov však môžem zodpovedne prehlásiť, že k našej práci pristupujeme naozaj zodpovedne a dosky, ktoré znamenajú svet pre nás často znamenajú krv, pot a slzy! Divák to však v žiadnom prípade nesmie postrehnúť.

Zmenil sa udelením tejto prestížnej ceny váš život?

Samozrejme, že udelením tejto ceny sa môj život vôbec nezmení. Naďalej budem hrať, nezvýšia mi plat a neprilepším si ani finančne. Bude ma však tešiť dobrý pocit, že niekto si to všimol moju snahu. Som veľký pracant, lebo, ako možno viete, som narodená v znamení Panny a ľudia tohto znamenia sú veľkí pracanti. Udelenie tejto ceny je pre mňa aj výzvou byť v tomto povolání ešte zodpovednejšou. Skutočne, čím som staršia, tým mám väčšiu zodpovednosť a väčší strach, pretože si uvedomujem, že diváci odo mňa očakávajú stále viac. Bude to opäť o väčšej zodpovednosti ako doteraz.

V poslednom období si vás režiséri vyberajú do hlavných postáv. Ktoré z úloh vám dali najviac zabrat'?

S určitou istotou môžem povedať, že vo svojom profesionálnom živote som sa ešte nikdy tak nenamakala ako na postave kabaretiéra MC v muzikáli Kabaret. Je to mužský part, a preto musím spievať o oktávu nižšie a úplne iným hlasom než na aký som zvyknutá. Rovnako tak aj hovorím inak. Režisérovi Bednárikovi vďačím za túto príležitosť, bol na mňa veľmi prísny a tí, čo ho poznajú, vedia, čo slovo „prísny“ znamená. Kto ma pozná vie, že som energická bytosť, plná temperamentu. Pri tejto postave som musela stvárniť unaveného „Emsiho“, ktorý má všetkého plné zuby. Klaunským nosom len zakrýva pocity svojho maximálneho znechutenia, pretože vo svojej podstate je unaveným a zničeným človekom. Pre mňa to znamenalo chodiť pomalšie, hovoriť pomalšie, no skrátka ... v role kabaretiéra MC ma diváci nesmeli vôbec cítiť a poznať takú, akou som a na akú sú zvyknutí. V iných muzikálových postavách sa dá spievanie i tanec krásne sklbiť a je to otázka systému práce. Čo je však pre mňa dôležité, cítim, že som touto postavou v Kabarete niekam opäť posunula, ale najmä som rada, že som to dokázala. Choreografie a pesničky mi celkom išli. Priznám sa však, že keď zahrám dva Kabarety po sebe, na tretí deň ležím ako podťatá breza a nie je to naozaj med lízať.

V poslednom období pozorujeme expanziu slovenských umelcov do susedných Čiech. Nechystáte sa na niečo podobné?

Nuž, priznám sa, že niečo také by som prijala celkom rada, ale má to jeden háčik. Niekto by ma musel niekde vidieť a potom pozvať - a to sa zatiaľ neuskutočnilo.

A čo najbližšie obdobie? Prezradte, čo na vás čaká?

V podstate, nie vždy to závisí odo mňa, ale viete, že ani neviem, čo ma čaká...? S jedným som si istá, že do konca septembra má čakať voľno a že nebudem skúšať nič nové. Samozrejme, musím sa priznať, že sa tomu celkom teším, pretože minulý rok som toho mala veľmi veľa. Na Novej scéne som skúšala muzikál Do naha!, stadiaľ som naskočila rovno do Kabaretu - a dvakrát po sebe Bednárik. Tvrdé sústo! Vôbec som si neoddychla. Predtým som robila Bezkyšľkovce, rozprávku Petra Pana. Vľaňajšok som mala riadne naprataná. Predtým muzikál Adam Šangala ... stále bolo čo robiť. A musím povedať, že my herci sme síce šťastní, keď máme čo robiť, ale ... už som chcela mať voľno, aby som si mohla upratať doma zásuvky, urobiť poriadok na chalupe, trochu viac času venovať rodine, manželovi, dcére... Vážim si, že mi obaja tolerujú moje neustále odlety a priletý a že mi moje krídla nepristríhli. Skutočne som šťastná, že mám takéto domáce zázemie, že ma doma nezavrú niekde do skrine a nepovedia mi: „Tak už dost!“ Uvedomujem si, že nemôžem byť sebec a že sa musím pričiniť o chod domácnosti oveľa viac, ako doposiaľ.

Tomu sa hovorí spytovanie svedomia. Čo urobíte ako prvé?

Keďže moje telo a moja tvár je mojím pracovným nástrojom, musím sa trochu povenovať sama sebe. Cítim, že si už potrebujem poriadne oddýchnuť, prečítať si knihy, počúvať cédečka a naučiť sa aj nové pesničky na moje spevácke vystúpenia. Moje krídla si musia trochu oddýchnuť, aby po čase zvládli vzlet do ešte vyšších sfér. Zaželaťme Eve Pavlikovej, aby jej cena Krištáľové krídlo priniesla radosť.

Ludmila Synaková

V týchto májových dňoch si Dom Matice slovenskej v Nitre pripomína desať rokov od svojho slávnostného otvorenia. Pri tejto príležitosti sa v sobotu 14. mája o 14. hodine uskutoční deň otvorených dverí. Slávnostný program sa začína o 15. hodine, oslavy sa ukončia poctou Dr. Š. Moysesovi položením kvetov k buste pred DMS. Návštevníci si budú môcť pozrieť výstavy Desaťročie vo fotografii, Krása v dreve (rezbárske práce R. Žilíka z Mojmiroviec, Slovensko na známkach (filatelistickú výstavu s prílež. poštovou pečiatkou), výstavu kníh a tlačovín z produkcie MS, ktorá bude spojená s predajom. Pred domom vystúpia aj folklórne súbory.

Dnešný Dom Matice slovenskej na Dolnočermánskej ulici v Nitre postavili v akcii „Z“ ako kultúrny dom. Pôvodne stál na okraji mestskej štvrte Čermáň, ale rozmáhajúca sa bytová výstavba ho po čase úplne prijala medzi seba. Postupom rokov a zmenou spoločenského systému si budova „užila svoje“, až kým tu v r. 1993 vďaka pochopeniu vtedajšieho primátora Ing. Silvestra Štefanku, zriadili Dom MMS. Zmluvu o výpožičke podpísalo Mesto Nitra a MS na obdobie 20 rokov, do roku 2014. Výbor MS vydal zriaďovaciu listinu DMS 1. januára 1995, ale Dom MS odovzdali slávnostne do prevádzky 13. mája. Začiatku činnosti predchádzala rekonštrukcia s prístavbou. Je potešiteľné, že sa darilo bez väčšej finančnej podpory a s pomocou takmer 30 sponzorov. Veľké „ďakujem“ si pri hodnotení uplynulých rokov zaslúžia AX – výstavníctvo na čele s gen. riaditeľom, akad. arch. Ing. Ladislavom Švihelom a Pozemné stavitelstvo vedené Ing. Františkom Kuklom. Do neľahkej funkcie riaditeľky nastúpila riaditeľka Drahomíra Pechočiaková, ktorá s jednou pracovníčkou a niekoľkými dobrovoľnými pomocníkmi a s vojacom slúžiacim civilnú službu vedie DMS úspešne až doposiaľ. Nedá sa nespomenúť, že v priebehu desiatich rokov sa vyskytli aj takmer neriešiteľné situácie, problémy tkveli v neustálom finančnom deficite.

Bočná prístavba, začala sa na prelome r. 1998/99 a skončila r. 2000, dotvorila architektonický výzor budovy. Finančne sa nej rovným dielom podieľalo Mesto Nitra i Matica slovenská. Vďaka prístavbe sa zmenili a zväčšili priestory. Pribudli malé klubovne a sály pre tanečné odbory, vznikla miestnosť na porady a prezentácie. Najväčším prínosom je zriadenie pošty č.12 a inštalovanie ústredného kúrenia.

V DMS sa schádzajú sa tu členovia klubu dôchodcov, funguje tu jazykový odbor MS, klub mladých historikov, klub tanca a mladí matičiari. DMS organizuje cestné behy, besedy s význačnými osobnosťami, súťaže v prednese poézie a prózy, behy na korčuliach.

DMS vydal 34 titulov publikácií, k jeho neodmysliteľnej činnosti patria šachové turnaje, pracuje tu klub kontaktovanie so Slováckmi v zahraničí. Práve vďaka DMS v Kragujevací inštalovali pamätnú tabuľu so správnymi /opravenými/ menami popravených Slovákov, účastníkov známej Kragujevackej vzbury. Celá ľarcha prístavby a chodu domu ležala a leží na pleciah riaditeľky Drahomíry Pechočiakovej, ktorá je riaditeľkou, administratívnu silou a ekonómkou, redaktorkou Matičných zvestí, moderátorkou, vedúcou knižnice v DMS, aranžérkou fotodokumentácie a navyše, aj poetkou, autorkou štyroch zbierok básní. DMS získava na svoju činnosť prostriedky z vlastných finančných zdrojov, z nadačných príspevkov, z grantov a z príspevkov za prenajímanie sály rôznym predajcom. Dobré a prospešné kontakty má dom s UKF. Medzi najväčších sponzorov patria Plastika, a.s., Rinok, s.r.o., VB Leasing SK.

Mgr. Koloman Zúrik

28.strana

Životné jubileum Adely Gáborovej
Postavami odkrýva dušu ženy

Dlhoročnej členke Divadla Andreja Bagara Adele Gáborovej učaroval svet tália ešte v ranom detstve. Láska k múzamu neopustila ani po vyše štyroch desiatkach rokov pôsobenia na doskách znamenajúcich svet. V nitrianskom DAB stvárnila viac ako 160 postáv, na televíznej obrazovke a na filmovom plátne prežila približne rovnaký počet osudov. Spočítať množstvo dabingových a rozhlasových úloh si sama netrúfa. Bude ich tiež úctyhodný počet. I keď pred niekoľkými týždňami oslávila vzácne životné jubileum do divadelného dôchodku sa nechystá, pretože práve na scéne nachádza množstvo zážitkov, z ktorých čerpá novú energiu pre svoje ďalšie zaujímavé aktivity. Pri spomienkach na svoje začiatky hovorí, že k divadlu ju pripútala vášeň, láska i túžba povedať ľudom všetko, čo sa divadlom povedať dá. Po absolvovaní vysokej školy nastúpila do Nitry a tomuto mestu zostala verná dodnes. Nitra mala v tom čase dobrý zvuk v celom bývalom Československu (a dodnes má). Pôsobil tu režisér Pavol Haspra a tak som si povedala, že nastúpim práve do Nitry. Dnes tvrdí, že napriek tomu, že je stále na jednom mieste, má oprávnený pocit, akoby hrala vo viacerých divadlách, pretože popri nej prešlo mnoho hereckých i režisérskych osobností, menila sa poetika divadla. V Nitre vždy vládol duch hľadania a objavovania nového a – ako zdôrazňuje, vydržalo im to dodnes.

Ktoré postavy sú pre ňu najmilšie? Každá rola, ktorú herec stvárňuje, je akoby jeho dieťaťom, je to niečo, čo mu je blízke, lebo do nej skladá kúsok samého seba. Vo svojom hereckom živote má šťastie, že ju režiséri nezaškatľkovali a nikdy sa jej neušli postavy Júlií či naiviek. Kritici jej prisúdili charakterové postavy. Zahrala si v komédiách aj

v drámach. Za postavu Lady Macbeth, kde hrala po boku Mariána Labudu, získala v roku 2000 prestížne ocenenie Divadelnú ocenenie sezóny. „Shakespeare je vysnívaným autorom každého dramatického herca. Aj Lady Macbeth bola jedna z mojich vysnívaných postáv, ale keď mi roky odchádzali, rozlúčila som sa s ňou. Až prišiel do Nitry režisér Vladimír Morávek so svojou koncepciou a hru postavil na dvojici starých a zabudnutých hercov. Som mu za túto príležitosť nesmierne vdáčna. K mojím najkrajším zážitkom bude patriť aj hosťovanie v Shakespeareovom festivale v mestečku Bath, čím sa mi splnil „gýčov“ sen hrať vo Veľkej Británii,“ hovorí. Aj momentálne prežíva žižlivé obdobie, spoločne so svojimi staršími kolegami hrá v príťažlivej inscenácii Svätenie jari.

V istom období, medzi 35. a 40. rokom veku mávajú herečky problém nájsť pre seba zaujímavé postavy. Na podnet svojho priateľa Jozefa Bednáríka vznikla monodráma – Tri poviedky Bunina. Nasledovala Dnešná Médea Arpáda Gönzca. V príbehu o žene, strácajúcej muža i dieťa získala najkrajšie zážitky a precestovala kus Európy. Ako reprezentantka Československa ním otvárala prvý festival Pentagonály. Potom prišla ďalšia monodráma Ingmara Bergmanna Duševná záležitosť. Mala s ňou však obrovskú smolu, schyľovalo sa ku generálke, keď literárna agentúra, zabezpečujúca sprostredkovateľské záležitosti, jej oznámila, že I. Bergmann si neželá, aby rozhlasová monodráma zaznela v javiskovej podobe. A premiéra sa nekonala!

Venovať sa sluchovo postihnutým bolo pre ňu akýmsi osudovým znamením, pretože v mladosti prežila podobnú tragédiu vo vlastnej rodine. „Nezabudnem na to, keď som sa po prvýkrát ocitla vo väčšej skupine sluchovo postihnutých, pretože som mala dojem, že nie oni, ale ja som hendikepovaná, pretože nedokážem vniknúť do ich spôsobu komunikácie, neviem vnímať telepaticky a dotýkať sa myšlienkami. Dodnes som im vdáčna za to, že práve vďaka nim sa mi podarilo objaviť v sebe množstvo fantázie.“

Adela Gáborová žije pre divadlo, no nadovšetko miluje svojho syna Petra. Ich vzťah nazýva pravým kamarátstvom. „Môžem sa s ním pohovárať o čomkoľvek,“ hovorí. „I on sa venuje umeniu, vyštudoval divadelnú réžiu a pôsobí v Českej republike. Navzájom sledujeme svoje pôsobenie v divadle a tešíme sa z úspechov toho druhého.“

V živote sú podľa nej najdôležitejší priatelia. Bez nich by nemohla existovať. Väčšina pochádza z hereckej a umeleckej brandže, má rada aj mladých ľudí. V ich spoločnosti sa cíti príjemne, sama priznáva, že pri nich omladne a nasaje novú energiu. Na život sa pozerá z veselšej stránky. I sama na seba. Neberie sa príliš vážne, i keď ľudia ju vnímajú ako človeka, ktorý sa rozdáva. Má rada život a vychutnáva si v ňom každú sekundu, ktorú môže prežiť. My jej želáme, nech jej táto energia čo najdlhšie vydrží.

Ludmila Synaková

29.strana

Premiéra na scéne Starého divadla

Ponitrianske vyprávky

Staré divadlo v Nitre prinieslo začiatkom apríla premiéru inscenácie na motívy knihy Z. Zemaníkovej Ponitrianske povesti a povrávky. Tvorcovia z tohto divadla uviedlo pod názvom Ponitrianske vyprávky v réžii Ondreja Spišáka. Na javisku sa rozkrútil kolotoč príbehov o Nitre a jej obyvateľoch, panoptikum mesta Nitra s jeho nezameniteľnými postavami, postavičkami, budovami, historickými pamiatkami či rozprávkami. Traja herci sa na minimalistickej scéne Márie Žilfkovej (základným scénografickým prvkom je dlhý jednoduchý vešiak a nespočetné množstvo šiat rôzneho druhu a charakteru) v rýchlom príbehovom i situačnom slede pred očami prekvapených a úprimne pobavených divákov menia na babky z Komjatíc, pani Eleonóry, Corgoňov, bosorky, zlodejov, pleštiakov, Piaristický kostol či sochu Sv. Cyrila a Metoda. Skutočný herecký koncert a výraznú variabilitu a metamorfózu jednotlivých hereckých kreácií sa režisérovi Ondrejovi Spišákovi podarilo začleniť do akejsi virtuálnej prechádzky po meste. Dochádza tu k listovaniu akýmsi imaginárnym fotoalbumom, ktorý okrem základnej informačnej roviny nadväzuje s deťmi interaktívny, teda obojstranný kontakt. Deti okrem toho, že informácie získavajú, sú prinútené aj hádať a uvažovať nad jednotlivými situáciami či obrazmi, čím sa nielen zoznamujú s menej známymi časťami a dominantami mesta, ale postupne si budujú či sprítomňujú svoj vzťah k Nitre – mestu, ktoré navždy zostane ich rodiskom. Na premiére 8. mája sa podľa skutočne výrazných reakcií publika potvrdila aj kvalita a zaujímavosť inscenácie. Neutíchajúci potlesk po skončení predstavenia patril nielen kvalitným hereckým výkonom a nápaditej réžii inscenácie, ale mestu, ktoré je pre nás všetkých domovom s veľkým D.

Veronika Gabčíková

30.strana

Slávne hudobné dielo a odvážny režisérsky počin
Svätenie jari so zrelou generáciou

Balet Svätenie jari mal premiéru 29. mája 1913 v Paríži. Pod režijným vedením Svetozára Sprušanského sa toto dielo dočkalo svojej slovenskej premiéry aj na doskách Divadla Andreja Bagara v Nitre vo forme inscenácie, ktorá je tanečnou fantáziou o odvahe žiť. Vznikla na základe slávneho hudobného diela Igora Stravinského a kompozície renomovaného slovenského

hudobného skladateľa Petra Zagara. Na tomto multižánrovom predstavení sa spoločne so skladateľom Petrom Zagárom podieľal kolektív mladých slovenských divadelných a tanečných tvorcov: Alexandra Grusková (scéna a kostýmy), Milan Kozánek (choreografia) a Svetozár Sprušanský (námet, scenár a réžia). Už prvé reakcie po premiére dali tušiť, v čom tkvie výnimočnosť predstavenia. Na realizácii diela sa podieľala garnitúra najstarších nitrianskych hercov – uznávaných hereckých osobností. Seniori sa predstavili v nezvyčajných polohách, pretože sa na javisku museli vyjadrovať bez slov. V Svätení jari účinkujú Hilda Augustovičová, Adela Gáborová, Eva Hlaváčová, Oľga Hudecová, Žofia Martišová, Jozef Dóczy, Leopold Haverl, Ján Kováčik, Dušan Lenci, Ondrej Rimko, Ernest Šmigura, jediným mladým hercom je Martin Fratrič. Okrem úvodnej a záverečnej reči rozprávača s aha zaobíde bez slov. Napriek tomu, alebo možno práve kvôli tomu, povie divákovi viac, ako keby zaznelo hovorené slovo. Dej sa vyjadruje len pomocou gestiky, mimiky a pohybu. Pod choreografiu sa podpísal mladý choreograf Milan Kozánek, ktorý uplatnil aj relaxačné cvičenia Taj-chi. „Išlo aj o to, aby sa herci rozhybali, keďže niektorí už majú menšie problémy s pohybom. Predsa len, vek hercov je viac ako 65 rokov. Tento projekt je nekomerčný, určený náročnejšiemu publiku.“ Podľa tlačovej tajomníčky Divadla Andreja Bagara Hany Kocincovej je Svätenie jari predovšetkým projekt „ľudský“, pretože dal dohromady úžasnú generáciu starších hercov, ktorá už nemá veľa možností stretnúť sa na jednom javisku v takomto zložení.

Hudobný dramaturg Peter Zagar: „K tomu, koho milujeme, si dovoľme viac než k iným. Ja som si k Stravinského hudbe dovoľil dosť: nielenže som skomponoval hudbu, ktorá má znieť v tesnej blízkosti s ňou, ale zasiahol som aj do nej samotnej dekompozíciou jestvujúceho diela a novým usporiadaním jeho častí v prospech javiskovej akcie.“

Režisér Svetozár Sprušanský: „V tomto prípade ide o netradičné spracovanie diela. Je na divákovi, či túto výzvu na otvorený. Inscenácia dáva svojím charakterom predpoklady pre vznik diela neobvyklého a netradičného, posúvajúceho hranice umenia o výrazný krok vpred. Už samotná hudobná nahrávka má šancu zapísať sa svojou unikátnosťou do knihy novodobého širšieho európskeho kultúrneho dedičstva. (Ius)

31.strana

Pohľady a priesvity Sone Hrivňákovej

Prierezom a výberom z komornej tvorby z obdobia rokov 1994 až 2005 sa v Malej galérii Akcent predstavila výtvarníčka a pedagogička, členka Združenia N '89 a skupiny Play art Soňa Hrivňáková – Jesenská. Jej maliarska tvorba bola budovaná a orientovaná na francúzsky impresionizmus, ktorý sa prelínal s prvkami nemeckého impresionizmu a figuralistickou kompozíciou surrealistickej línie. I v jej súčasnej tvorbe sa tieto prvky ozývajú v dielach v technike oleja. Artefakty charakterizujú autorkino svojské uchopenie a spracovanie daného, ňou určeného námetu.

Hĺbka myšlienkových meditatívnych polôh odrzkadľuje jej osobnostný vzťah k životu. Autorka časovou postupnosťou, vyzretím individuálneho výtvarného prejavu siaha stále po pretlmočení do artefaktu. Zo starších diel autorky zaujalo dielo v technike olej „Zen“ z roku 1995, ktoré je inšpirované indickou náboženskou filozofiou. Snažila sa v ňom pretlmočiť svoj individuálny pohľad na religiózny odkaz budhizmu v prepojení na súčasnosť, existenciu a myslenie súčasníka. V ostatných dielach možno precítiť jej senzitívne tlmočenie námetu, v ktorých sa stáva akosi podvedomou – vedomou ochrankyňou života už v jeho zárodku. K týmto dielam možno zaradiť olej z r.1998 Embryo v ohrození alebo Veľká matka. Veľmi zaujímavým je dielo vystavené pod názvom Ako to videl Jonáš z r.1999.

biblický námet, ktorý autorka svojsky uchopila a pretlmočila je zaujímavou a úsmevnou parafrázou, v ktorom Jonáša zobrazila fiktívne prítomného v bruchu veľryby. Vesmír a nekonečné univerzum inšpirovalo Soňu Hrivňákovú k sérii obrazov s námetom vesmírnych odyseí. Na výstave je zastúpené iba jedno dielo z tohto cyklu, ktorý autorka nazvala Unavený hviezdny oráč (olej 2001). Zo všetkých týchto diel vyžaruje individuálna mytológia autorského rukopisu, v ktorom sú dominantné artechypálne námety. Obsah a forma diela sa vzájomne prelínajú., pričom farebnosť palety umocňuje celkovú kompozíciu artefaktu. Výrazný posun možno zaznamenať v jej tvorbe v posledných dvoch rokoch, ktorá je obohatená o nové tvorivé poznanie a inventné realizácie autorky. Sú to priesvity – dekoláže, v ktorých autorka experimentuje. V nich sa snaží o získanie a využitie svetla v priestore na umocnenie svojho zámeru. Tieto jej inštalácie sú zaujímavou štruktúrované, uplatňuje v nich nielen dotvárania premalbou alebo pripálením narúša vrchné obrazové vrstvy, čím získava kompaktný artefakt s autorskou výpoveďou. Okrem týchto výtvarných techník a žánrov sa autorka venuje inštalácii, výtvarným objektom a konceptu.

Soňa Hrivňáková – Jesenská sa narodila v Prahe. Študovala na Pedagogickej fakulte v Trnave. Na katedre výtvarnej tvorby a východy pôsobí ako pedagóg pre výtvarnú didaktiku. Vystavovala na viacerých kolektívnych a individuálnych výstavách na Slovensku i zahraničí. Žije a tvorí v Nitre.

Marta Hučková

31.strana

Ocenenie pre Danielu Šinkorovú

Nádherné priestory pražského Národného divadla boli svedkom ďalšieho úspechu slovenskej (a nitrianskej) kultúry v zahraničí. Na odovzdávaní cien Thálie znovu, s ročnou prestávkou triumfovala naša muzikálová speváčka Daniela Šinkorová. Talentovaná Nitrianka, žijúca v Prahe, získala prestížnu divadelnú cenu už druhýkrát. Šinkorová získala sklenenú cenu v kategórii muzikál a opereta za rolu Sally Bowles v Kabarete, ktorý našťudovalo plzenské divadlo. Cenu Thálie dostala už predviani – vtedy ju vyfúkla českej muzikálovej hviezde Monike Absolonovej. (sy)

Novosti o príčinách vzniku ochorenia, diagnostike a jej liečenia *Budeme bojovať s epidémiou osteoporózy?*

V starobylej Nitre sa stretli lekári rôznych odborností už tretí raz ,aby sa poradili ako ďalej bojovať s epidémiou 3 tisícročia s osteoporózou. Toto podujatie tradične na podnet Osteocentra Špecializovaného odborného ústavu sv. Svorada n.o. Nitra organizuje Spoločnosť pre osteoporózu a metabolické choroby kostí SLS, Slovenská reumatologická spoločnosť SLS , Špecializovaný odborný ústav sv. Svorada n.o. Nitra a Slovenská únia proti osteoporóze . Prvé stretnutie v roku 2002 bolo zamerané na diagnostiku a liečenie chorých odbornými lekármi. Na II. Západoslovenskom dni osteoporózy a XVII. Zoborskem dni v roku 2004 sa celá problematika preberala z pohľadu lekára prvého kontaktu.

Témou stretnutia 4. 2. 2005 bola snaha vymeniť si skúsenosti a podeliť sa o nové pohľady na problematiku hromadného výskytu osteoporózy a príčin jej vzniku , diagnostiky a liečenia osteoporózy a o potrebe ďalšieho prehĺbenia spolupráce odborných lekárov a lekárov I kontaktu s osteocentrami, ktoré boli vytvorené v každom kraji a Osteocentrum Nitrianskeho kraja je v Špecializovanom odbornom ústave sv. Svorada n.o. v Nitre. Bolo konštatované , že je na veľmi dobrej úrovni odbornej úrovni i technicky vybavené , pretože plní nielen diagnostickú funkciu pomocou 2 osteodenzitometrov a biochemickej diagnostiky ako i liečenia osteoporózy v celej šírke, ale je aj edukačným a výskumným centrom v tejto oblasti, čo sa na tomto podujatí dokumentovalo prítomným lekárom z celého Slovenska. Bolo zdôraznené ,že sa tu poskytuje multidisciplinárny pohľad na túto problematiku i z hľadiska správnej výživy ,pohybových aktivít a rehabilitačných cvičení a zvažuje sa prísne liečebný postup hlavne u starších chorých pacientov .

Pri otvorení podujatia pozdravili prítomných Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc., predseda Slovenskej lekárskej spoločnosti, MUDr. Ľubomír Ševčík, lekár Úradu samosprávneho kraja Nitra, Prof. MUDr. Eva Rozborilová, CSc., hlavná odborníčka MZ SR pre pneumológiu a ftizeológiu, MUDr. Štefan Petříček M.P.H. riaditeľ Špecializovaného odborného ústavu sv. Svorada n.o. Nitra a Prof. MUDr. Juraj Payer CSc., hlavný odborník MZ SR pre endokrinológiu, ktorý aj otvoril podujatie ako predseda Spoločnosti pre osteoporózu a metabolické choroby kostí SLS. Na podujatí sa zúčastnilo 170 účastníkov, prednášali im poprední odborníci zo Slovenska a z Osteocentra pre Nitriansky kraj. V Nitre sa skúsenosti, získané na tomto podujatí, budú medzi verejnosťou propagovať v rámci Dní zdravia, ktoré bývajú v júni. Tak ako po minulé roky, aj tento raz sa budú vykonávať preventívne merania pomocou ultrazvukového osteodenzitometra. Občania dostanú poučenie ako majú zlepšiť svoju životosprávu a zvýšiť telesné aktivity.

Slovenská únia proti osteoporóze –Pobočka v Nitre pre svojich členov a zúčastencov plánuje naďalej usporadúvať stretnutia vo **Farma klube na Farskej ul.10. o 16. h** a v tomto roku sú plánované tieto: **8. marca** - Vyhodnotenie činnosti Mestskej pobočky SÚPO za rok 2004, prednáška s besedou na tému: **Osteoporóza a reumatizmus.**

10. máj - Prednáška s besedou a ukázkami na tému : **Správna výživa pri osteoporóze a zdravá príprava jedál.**

10. jún - Prednáška s besedou na tému: **Význam pohybu pri predchádzaní a liečbe osteoporózy** (praktické ukážky cvičení pre ľudí s osteoporózou v každom veku), prednáška s besedou na tému : **Starostlivosť**

o kožu a choroby kože.

13. september - prednáška s besedou na tému: **Civilizačné choroby a ako im predchádzať.**

8. november - **Prednáška s besedou na tému: Sociálne zabezpečenie a sociálna starostlivosť pre dlhodobo chorých a bezvládných.**

Všetky prednášky budú zabezpečené lekármi a odborníkmi príslušných odborov a na ich príprave sa podieľa i Osteocentrum pre Nitriansky kraj - Špecializovaný odborný ústav sv. Svorada n.o. v Nitre („Nemocnica podporujúca zdravie“ a Výučbová základňa Slovenskej zdravotníckej univerzity) a tak sa dostávajú do praxe vedomosti získané na III.Západoslovenskom dni o osteoporóze. Okrem týchto stretnutí sa budú členovia **Miestnej pobočky SÚPO, (ktorej sídlo je v Špecializovanom odbornom ústave sv. Svorada n.o. Nitra, Kláštorská 134)** podieľať na organizovaní akcií v rámci „ **Nitra –zdravé mesto**“ a budú sa organizovať i akcie pri príležitosti **Svetového dňa osteoporózy (20 október)**. **Na všetky stretnutia Miestnej pobočky SÚPO a na jej akcie si môžu členovia pozvať svojich blízkych a známych!**

Nitra na snímkach z minulosti

Pred tridsiatimi rokmi sa uskutočnila generálna oprava Pomníka Osloboditeľa a jej okolia pred vtedajším Okresným národným výborom v Nitre (dnes sídlo Krajského úradu a ďalších inštitúcií).

K oslavám oslobodenia na vynovenom priestranstve v tom čase prispievala aj dychová hudba Parku kultúry a oddychu, ktorú dirigoval Silvester Vandák.

Text a snímky: Mikuláš Gál